

KRUIMELTJE

EN DE STRIJD OM DE GOUDMIJN

Christine Linneweer

Naar een idee van Rick Engelkes en het script
van Tijs van Marle

kluitman

Hoe vind jij het boek en de film? Laat het weten op social media!

#kruimeltje

#kruimeltjefilm

#kruimeltjeboek

@kruimeltjefilm

@kluitman

Nur 283/W012001

Bisac JUV007000 / JUV013000

© Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXX Tekst: Christine Linneweever

Naar een idee van Rick Engelkes en het filmscript van Tijs van Marle en REP Producties

gebaseerd op het boek *Kruimeltje* van Chris van Abkoude

© Filmstills Arjo Frank Kievits

Belettering omslag en opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

kluitman.nl

ROTTERDAM, 1916

HOOFDSTUK 1

Havenkwartier

*Dit is mijn kans, denkt Kruimeltje.
Hij rent naar de hond en begint snel de
gespen van het tuigje los te trekken. Los!
De hond moet los van de kar. Nog één gesp
en dan is hij vrij.*

Het is snikheet. Heel Rotterdam gaat al dagen gebukt onder hoge temperaturen en het tempo van de stad heeft zich daaraan aangepast. Kruimeltje slentert samen met zijn hond Moor wat door het Havenkwartier. Even verderop ligt een groot stoomschip, dat net op dat moment het monotone geluid van zijn scheepstoeter laat horen. Whooooaaaaa!

Met een zucht laat Kruimeltje zich tegen een muurtje op de grond zakken. Wat heeft hij het warm! Een zweetdruppel loopt langs zijn slaap. Moor gaat naast hem zitten. Zijn ogen volgen een vlieg.

Even verderop trekt een grote grijs-witte hond een hondenkar door de straat. De wielen ratelen over de keien. Op de kar ligt een vracht oud ijzer en de hond heeft het er duidelijk zwaar mee. Zijn tong hangt uit zijn bek en zo nu en dan staat hij even stil om hijgend weer op adem te komen.

Naast de kar loopt de oudijzerboer, een dikke man in een beige overall. Hij heeft een blauwe pet op zijn rode hoofd en een zakdoek rond zijn dikke nek. Het zint hem duidelijk niet dat

de hond niet wil doorlopen. ‘Kom op, slome! Schiet eens op!’ moppert hij en hij trekt het touw dat om de hals van de hond zit strak. Maar de hond kan echt niet sneller en hij sjokt langzaam verder.

Op het gezicht van de oudijzerboer verschijnt een boze blik. ‘Stom beest! Sneller, Loebas!’

Kruimeltje krijgt er de kriebels van. Hij heeft met de hond te doen. Het is zo warm en hij doet toch zijn best! Tot zijn afschuw geeft de oudijzerboer de hond een klap met een stok. Het arme dier piept en trekt dan uit alle macht de kar weer vooruit.

‘Zag je dat?’ zegt Kruimeltje tegen Moor. De ruwharige hond gaat rechtop zitten en jankt zacht. ‘Dat is toch niet normaal! Kom mee!’

Met een ruk komt Kruimeltje overeind en hij steekt de straat over, op de voet gevolgd door Moor. Hij doet heel nonchalant, maar ondertussen houdt hij zijn ogen strak gericht op de kar van de oudijzerboer.

‘Oud ijzer! Oud ijzer!’

Even verderop komen ze langs het pand waar een smid en een kuiperij is gevestigd. Binnen wordt zo te horen hard gewerkt. Kleng! Kleng! Op de stoep voor het pand staat de smid, die de oudijzerboer wenkt om binnen te komen.

De oudijzerboer zet zijn kar stil door hard aan de halsband van de hond te trekken. De hond piept zacht.

Als de oudijzerboer samen met de smid in het pand verdwijnt, neemt Kruimeltje een besluit. Dit is mijn kans, denkt hij. Hij rent

naar de hond en begint snel de gespen van het tuigje los te trekken. Los! De hond moet los van de kar! Nog één gesp en dan is hij vrij.

Plotseling verschijnt de oudijzerboer in de deuropening. ‘Hé! Hé! Wat moet dat daar!’ schreeuwt hij en zijn toch al rode hoofd wordt nog roder.

Kruimeltje schrikt ervan, maar ziet toch kans om de laatste gesp los te maken. ‘Kom mee!’ roept hij tegen Loebas en hij trekt aan de leren riem waarmee het dier aan de kar vastzat.

‘Blijf staan! Blijf staan!’ schreeuwt de oudijzerboer en hij heft dreigend zijn vuist in de lucht.

Maar Kruimeltje blijft niet staan. Samen met Moor en Loebas rent hij weg. Gelukkig weet hij hier goed de weg, omdat hij jarenlang in Rotterdam heeft gewoond. Hij rent door de stegen van de stad met Moor voor zich uit en Loebas aan de riem achter zich aan. Hij kijkt even om; de oudijzerboer komt achter hem aan! Gauw doet hij er nog een schepje bovenop.

Hij slaat snel links af een steeg in, en dan weer een keer rechts. Maar als hij de volgende hoek om rent, ziet hij dat er midden in die steeg een handkar met dozen staat. Zijn hart staat een moment stil. Daar kan ik niet omheen, denkt hij geschrokken. Hij kijkt nog even over zijn schouder: de oudijzerboer komt snel dichterbij. Kruimeltje besluit dat het niet anders kan. Hij neemt een aanloop, springt en glijdt samen met Loebas over de kar. De dozen vliegen alle kanten op, maar ze zijn eroverheen!

Hij rent verder, de steeg weer uit. Daar weet hij nog net vier matrozen te ontwijken. Als hij de mannen voorbij is, staat er plotseling een ladder in de weg. Hoog op de ladder balanceert een glazenwasser. Kruimeltje probeert nog uit alle macht te remmen, maar het lukt hem niet om op tijd te stoppen. Hij schiet langs de ladder en Loebas ook. Tot zijn schrik ziet Kruimeltje dat ze allebei voor een andere kant van de ladder hebben gekozen. De leren hondenriem trekt de ladder met een ruk omver.

Met een schreeuw kan de glazenwasser zich nog net aan de dakrand vastgrijpen. Hij kan alleen niet meer voorkomen dat zijn emmer met sop naar beneden valt. Kruimeltje kijkt als bevroren toe hoe de emmer in slow motion valt... en valt... en dan... recht op het hoofd van de oudijzerboer terechtkomt! Het water gutst over de beige overall en het schuim druipt over zijn schouders.

‘Sorry!’ kan Kruimeltje nog net naar de aan de dakrand hangende glazenwasser roepen, maar dan rent Loebas, die enorm geschrokken is, verder. De hond is in alle staten en sleurt Kruimeltje over de markt. En dan gaat het helemaal mis. Ze trekken bij een groentekraam de poten onder de tafel vandaan, waardoor appels, sinaasappels, aardappelen en groenten over de grond rollen.

Kruimeltje kijkt geschrokken om, maar Loebas rent alweer door. De riem, die strak tussen hen is gespannen, zorgt voor een enorme chaos. Ze trekken bij een marktkraam met allerlei

prullaria alles van het blad en daarna gaan in de bloemenstal alle knoppen van de dahlia's.

De oudijzerboer heeft zich in de tussentijd bevrijd van de emmer en rent achter hen aan over de markt. Kruimeltje voelt bijna zijn adem in zijn nek. Net op het moment dat de man zijn hand uitsteekt om hem te grijpen, verliest hij zijn evenwicht door de over de markt rollende appels. 'Kom hier, rotjong!' schreeuwt hij, terwijl hij uit alle macht probeert om zijn evenwicht te bewaren.

Maar Kruimeltje rent voort. Achter zich ziet hij hoe de oudijzerboer overeind krabbelt, maar net op het moment dat hij weer voor zich kijkt, steekt er een bakker de straat over. In zijn handen heeft hij een enorme bruidstaart, die uit meerdere etages bestaat.

'O, o!' kan Kruimeltje nog net uitbrengen. Hij houdt zijn adem in, maar kan niet meer voorkomen dat de bakker over de riem van Loebas struikelt. De arme man laat de taart op straat vallen, waar het ding in stukken uiteenspat.

Het lukt Kruimeltje nu eindelijk om Loebas te stoppen. Geschrokken overziet hij de chaos die hij op de kade veroorzaakt heeft. 'Sorry!' zegt hij tegen de bakker.

'Nu heb ik je!' hoort hij dan de oudijzerboer roepen en hij kijkt toe hoe die op hem komt afgestormd.

Verstijfd staart Kruimeltje naar de woedende man. Hij kan geen kant meer op. Heel even doet hij zijn ogen dicht. Nu is het afgelopen! Maar als hij zijn ogen weer opendoet, stapt de

oudijzerboer net in de resten van de taart. Zijn voet glibbert over de slagroom en hoewel hij er alles aan doet om te blijven staan, vinden zijn voeten geen grip meer. Met een bons komt hij op de straat terecht en zijn gezicht landt in een stuk van de taart. Zo blijft hij versuft liggen.

Kruimeltje draait zich razendsnel om naar Loebas. Hij maakt snel de laatste gespen van het tuig los en duwt hem dan weg. 'Rennen, Loebas,' zegt hij tegen zijn dikke snoet.

De ogen van Loebas glanzen een moment dankbaar en dan zet hij het op een lopen. De hond verdwijnt tussen de benen van de toegestroomde mensen.

Opgelucht zwaait Kruimeltje hem na. Net als hij zich omdraait om zelf ook te verdwijnen, komt even verderop zijn moeder Lize uit de bank. Ze draagt haar dikke, zwangere buik met trots voor zich uit. 'Kruimeltje!'

'Mama?'

Aan de overkant van de straat komt ook Kruimeltjes vader Harry uit een winkel. Zijn blik dwaalt over de chaos op de markt. Vervolgens gaan zijn ogen naar de bakker en de oudijzerboer, die onder de slagroom zitten. 'Kruimel...'

'Pap, mam, ik kan het uitleggen! Het was allemaal niet zo bedoeld. Ik zag een oudijzerboer en die sloeg zijn hond en...'

begint Kruimeltje.

Maar Harry schudt zijn hoofd en onderbreekt hem. 'Kruimeltje, moet je nou eens kijken wat je hebt gedaan!'

Kruimeltje kijkt opnieuw naar de chaos, alle kapotte

bloemen, omgevallen kratten, de vertrapte groente en fruit, de in stukken gevallen taart. 'Maar ik heb een hond bevrijd...' probeert hij nog.

Kruimeltjes ouders zuchten.

HOOFDSTUK 2

Wennen

*Kruimeltje zit stilletjes op de achterbank.
Hoe kan het toch dat zijn vader en moeder
er zo weinig van begrijpen?*

Kruimeltje zit op zijn knieën op de achterbank van de auto van zijn vader en Moor zit naast hem. Ze kijken door het achterraam naar het stadssilhouet van Rotterdam, dat ze in een hoog tempo achter zich laten.

Rotterdam is de stad waar hij de eerste tien jaar van zijn leven heeft doorgebracht. Eerst bij vrouw Koster, bij wie zijn moeder hem als baby achterliet. Hij had destijds geen idee wie zijn ouders waren. De jaren dat hij bij vrouw Koster woonde, waren niet leuk. Zijn tijd bracht hij grotendeels op straat door, maar hij had in elk geval een thuis. Tot vrouw Koster door een val van de keldertrap haar rug brak en kort daarna overleed. Toen had hij geen thuis meer. Hij sliep sindsdien vaak in het watergemaal of in een kist met hooi bij een winkel.

Uiteindelijk maakte hij kennis met Chris Wilkes, die zijn vader Harry bleek te kennen en jaren geleden samen met hem naar Amerika was vertrokken. Wilkes beloofde Kruimeltje om zijn vader daar te gaan zoeken.

In de tijd dat Wilkes naar Harry zocht, vond Kruimeltje per

toeval zijn moeder, die optrad als pianiste in de schouwburg van de stad. En zo kwamen ze allemaal weer samen. Zijn vader bleek in Amerika een fortuin te hebben verdiend en nu wonen ze buiten Rotterdam in een grote villa.

Met een zucht laat Kruimeltje zich op de bank zakken. Ze rijden over een lange weg door de uitgestrekte polder, en langs een rivier. Kruimeltjes ogen volgen in gedachten een groep ganzen die in V-formatie langsvliegt.

‘Kruimeltje, luister je wel?’ vraagt Harry.

Kruimeltje draait zich naar zijn vader, die achter het stuur zit. En naar zijn moeder, die naast hem zit, met haar handen op haar dikke buik.

‘Elke keer als we boodschappen gaan doen, loop je weg of kom je in de problemen. Dat is echt niet nodig!’ spreekt Harry hem streng toe.

Kruimeltje schudt zijn hoofd. ‘Maar papa, die man sloeg zijn hond!’

Harry slaakt een diepe zucht. ‘De vorige keer was er een zakkenroller, de keer daarvoor zat er een kat in de boom en elke keer leidt het tot...’

Lize legt haar hand op Harry’s arm en dat zorgt ervoor dat hij zijn mond houdt, al trekt hij wel een geïrriteerd gezicht. Lize draait zich een halve slag om en kijkt Kruimeltje aan. ‘We dachten dat je het fijn zou vinden om niet meer op straat te hoeven wonen,’ zegt ze zachtjes.

‘Dat vind ik ook, maar...’ Kruimeltje zoekt even naar

woorden. 'Er gebeurt altijd wel iets in de stad en dan moet ik wel... Dan kan ik niet anders...'

Lize begrijpt hem wel. Ze legt haar hand even op zijn schouder. 'Ach, Kruimel. Het is ook nog maar zo kort dat we weer een gezin zijn. Alles is vreemd, opeens een nieuw huis, bijna een klein broertje of zusje erbij. Het zijn ook veel veranderingen. Ik begrijp best dat het even duurt voordat je daaraan gewend bent.' Ze glimlacht naar hem. Harry is het blijkbaar met haar eens, want hij legt even zijn hand op haar dikke buik.

Kruimeltje laat zijn schouders zakken. Hij had het toch allemaal goed bedoeld! Waarom zagen ze dat nu niet?

'We moeten gewoon niet meer naar de stad gaan,' stelt Lize voor. 'Dat is misschien nog te verwarrend.'

Kruimeltje schrikt zich een hoedje. Hij denkt aan al die jaren dat hij op straat leefde. Het was niet altijd fijn geweest, maar hij had er ook veel leuke herinneringen aan. Samen met zijn vriendje Keesie sjeesde hij op een sleetje door de besneeuwde straten van de stad. En ze gooiden sneeuwballen, naar elkaar, maar ook naar agenten. Ze gingen stiekem de bioscoop binnen en keken dan naar films over cowboys en indianen en lachten om de films met Charlie Chaplin. 'Nee! Ik wil juist naar de stad! Pap? Mam? Ik hou van de stad! Ik mis de...'

Harry onderbreekt Kruimeltjes woordenstroom. Hij steekt zijn hand op om hem het zwijgen op te leggen. 'Kruimeltje, je moeder heeft gelijk. Nu de baby bijna komt, vinden we het beter als je thuis les krijgt.'